

מסורת הש"ס

16 (סוטה נב:), 17 (ב"ב כ"ג:), 18 (ש"ס ט"ז:), 19 (ש"ס ט"ז:), 20 (ש"ס ט"ז:), 21 (ש"ס ט"ז:), 22 (ש"ס ט"ז:), 23 (ש"ס ט"ז:), 24 (ש"ס ט"ז:), 25 (ש"ס ט"ז:), 26 (ש"ס ט"ז:), 27 (ש"ס ט"ז:), 28 (ש"ס ט"ז:), 29 (ש"ס ט"ז:), 30 (ש"ס ט"ז:)

הגהות הגר"א

[א] נ"ב או ח"ס נמחק (וע"י ש"ס: [ב] שם ונקיט מפשע רב נמחק ור"ב או ח"ס וכל נמחק רביע נמח' כ"ה ש"ס:)

מוסף רש"י

אבר קטן יש באדם נתיב גיד, משביעו. תשמיש ידע. נוסף ספר כל ורעב לט' זקנה מרעיון שבע. כח שלם וסוכה נב: ובעלע"י. כסיל חסדי ו, שמתלה טעמיה סה, כמו נכחשת (א) וכן את מלע, קרעו ולא דמו, אם קרעו לא מלא דם ב"ה נב:)

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

קו.

תורה אור

- 1. בחנני י' ונסני ירפה בליותי ולבי'
2. ויהי לעת הערב ויקם דוד מעל משכבו ויהלך על גג בית המלך וירא אשה רחוצת מעל הגג וקראתה טובה וקראה מאר: שמואל ב' י"ב
3. וישלח דוד ודרש לאשה ויאמר הלא זאת בת שבע בת אליעזר אשת אוריה החתי: שמואל ב' י"ב
4. בהצת לבי פקדת לילה צרפתי כל המצא זמתי כל יעבר פי'
5. תהלים י"ג
6. לפענצ ללוד כי חסיתי איך תאמרו לפני נודי הרבם צפור: תהלים י"א
7. קץ לבדך חקאיה ודע בענין עשיתי למען תצדק בדרך חובה בשפט'
8. תהלים נ"א
9. כי אני לצלע נבון ומכאובי נגדי תמיד: תהלים י"ח
10. ובצלעי שמוח ואמרו נאספו עלי נכים ולא ידעתי קרעו ולא דמו: תהלים י"ט
11. ונעתי באנחתי אשתה בכל לילה משתי בדמעי ערשי אמס: תהלים י"ז
12. ויהי דוד בא עד הראש אשר ישתהה שם לאלהים והנה לקראתו יחשי הארמי קרעו כתנתו ואדמו על ראשו: שמואל ב' טו
13. הוא עלמא ראשה די רוב עב חודתי ודרעתי די ספק מעוהי ודרכתה די נחש:
14. תהלים ב'
15. כי יהיה לאיש בן סורר ומורה אינו שמע בקול אביו ובקול אמו ויסור אתו ולא ישמע אליו: דברים כא' י"ח
16. שיאות מי יבין מספרות נכני:
17. אלה שמות האנשים אשר שלח משה לתור את הארץ ויקרא משה ליהושע בן נון יהושע: במדבר י"ג טו
18. היתה איש אש בדוקי ובגדיו לא תשרפה: משלי י"ז
19. תחטאני באזוב ואטקור תבסני ומשלג אלבין: תהלים נ"א ט
20. השיב לי ששון ישעך ורח נביה: תהלים נ"א י"ד
21. תשובו לי ראיך ודעי ערתך:
22. תהלים קט עט
23. ותזימו אשר קלך דוד על ישראל ארבעים שנה בחברון מלך שבע שנים ובירושלם מלך שלשים וחילש שנים: מלכים א' ב' י"א

בשעת אחרת אשה כל לילה: מטפי. תשמיש המטה ענין סחי ומלוח (א"כ) קרי ליה: בדמעתי ערשי אמס. שכשעת דמעתי אני ממאית את מטתי בתשמיש: יאמרו מלך שמוסי. חסיד שכמותי הרגו בני ויהו מתרעמין על מדותיו של הקב"ה ומלא שם שמים מתחלל צפרהסא: מוטב אעבוד ע"ז. ואחלל את השם אתי לבדי ולא יחללו [אותו] כל העם: אמר ליה. מושי הארבי לדוד הקב"ה לא עבד דינא כלל דינא שמעמיד נק' להרנך דלת מאי טעמא נכנת יפת מואר דלמו של אנשלוס מעכה נת מלמי מלך גשור (שמואל ב' ג) ומפסה דוד נחלמה דלן לומר בעצירה נזה לו דלת נחמי (מלכים א' טו) רק נדבר אוריה החתי: סופר כוסי. דרכו לפנות את סחורמו מעט מעט להעמידה על דמים מועטים: שניאום מי יבין. מי יכול להשמר משנגות: אמר לו. הקב"ה: שיקא לך. לנעה: זדים. מוזי של צפרהסא: ה"ג אל ימשלו בי דלא ליספטו רבנן. והיינו אל ימשלו לטון משל של ידרכו בתשמיש ממי הדורות וזו חיסת: שלא יפסד סורמי. שמתמוק אזה פרשה מן המקרא וישמח הדבר לעולמים: כל הפרשה. שמתנה כנר שעשית אותו חטא: על אחס כמה וכמה. שלא מעוקר: ספטאני באזוב. מכלל שיהי לך טהרה אזב כמלוע: בחברון

אוכל לחמי הגדיל עלי עקב אמר רב יהודה אמר רב לעולם אל יביא אדם עצמו לידו נסיון שהרי דוד מלך ישראל הביא עצמו לידו נסיון ונכשל אמר לפניו רבש"ע מפני מה אומרים אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב ואין אומרים אלהי דוד אמר אינהו מינסו לי ואת לא מינסית לי אמר לפניו רבש"ע בחנני ונסני שנאמר יבחנני ה' ונסני וגו' אמר מינסנא לך ועבידנא מילתא בהוד דלדידו לא הודעתינהו ואילו אנא קא מודענא לך דמנסנא לך בדבר ערוה מיד יהיה לעת הערב ויקם דוד מעל משכבו וגו' אמר רב יהודה שהפך משכבו של לילה למשכבו של יום ונתעלמה ממנו הלכה אבר קטן יש באדם משביעו רעב ומרעיבו שבע ויתהלך על גג בית המלך וירא אשה רחוצת מעל הגג וקראתה טובה מראה מאד בת שבע הוה קא חייא רישא תותי חלתא אתא שמן אידמי ליה כציפרתא פתק ביה גירא פתקה לחלתא איגליה וחזייה מיד וישלח דוד וידרוש לאשה ויאמר הלא זאת בת שבע בת אליעזר אשת אוריה החתי וישלח דוד מלאכים ויקחה ותבא אליו וישכב עמה והיא מתקדשת מטומאתה ותשב אל ביתה והיינו דכתיב

יבחת לבי פקדת לילה צרפתי כל תמצא זמותי כל יעבר פי אמר איכו זממא נפל בפומיה דמאן דסני לי ולא אמר כי הא מילתא דרש רבא מאי דכתיב 'למנצה לדוד בה' חסיתי איך תאמרו לנפשי נודי הרבם צפור אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע מחול לי על אותו עון שלא יאמרו הר שבכם צפור נדדתו דרש רבא מאי דכתיב 'לך לבדך חמאתי והרע בעיניך עשיתי למען תצדק בדרך חובה כשפטך אמר דוד לפני הקב"ה גליא ודיעא קמך דאי בעיא למכפייה ליצרי הוה כייפינא אלא אימינא דלא לימרו עבדא זוכי למריה דרש רבא מאי דכתיב 'כי אני לצלע נכון ומכאובי נגדי תמיד ראויה הייתה בת שבע בת אליעזר לדוד ממששת ימי בראשית א"כ אליו במכאוב וכן תנא דבי רבי יוחנן ראויה היתה לדוד בת שבע בת אליעזר אלא שאכלה פנה ודרש רבא מאי דכתיב 'ובצלעי שמחו ונאספו עלי נכים [ולא ידעתי] קרעו ולא דמו אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע גלוי וידוע לפניך שאם היו קורעין בשרי לא היה דמי שותת ולא עוד אלא בשעה שהם עוסקין בארבע מיתות ב"ד פוסקין ממשנתן ואומרים לי דוד הבא על אשת איש מיתתו כמה אמרתי להם הבא על אשת איש מיתתו בחנק ויש לו חלק לעוה"ב אבל המלכין פני חבירו ברבים אין לו חלק לעולם הבא אמר רב יהודה אמר רב אפילו בשעת חלוי של דוד קיים שמנה עשרה עונות שנאמר 'וגעתי באנחתי אשה בכל לילה ממתי בדמעתי ערשי אמס' ואמר רב יהודה אמר רב בקש דוד לעבוד ע"ז שנאמר 'ויהי דוד בא עד הראש אשר ישתחווה שם לאלהים ואין ראש אלא ע"ז שנאמר 'והוא צלמא רישיה די רוב טב והנה לקראתו חושי הארכי קרוע כתנתו ואדמוה על ראשו אמר לו לדוד יאמרו מלך שכמותך יעבוד ע"ז אמר לו מלך שכמותי ירגנו בנו מוטב יעבוד ע"ז ואל יתחלל שם שמים בפרהסיא אמר מאי טעמא קנסיבת יפת תואר א"ל יפת תואר רחמנא שרייה א"ל לא דרשת סמוכין דסמך ליה כי יהיה לאיש בן סורר ומורה כל הנושא יפת תואר יש לו בן סורר ומורה דרש ר' דוסתאי דמן בירי למה דוד דומה לסוחר כותי אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע שגיאיות מי יבין [א"ל] שביקי לך ומנסתרות נקני שביקי לך גם מזדים חשוק עבדך שביקי לך אל ימשלו בי [א] או איתם דלא לישתעו בי רבנן שביקי לך [ב] ונקיתי מפשע רב שלא יכתב סרחוני אמר לו א"א ומה י"ד שנמלתי משרי עומד וצווח כמה שנים עד שבא יהושע והוספתי לו שנאמר 'ויקרא משה להושע בן נון יהושע כל הפרשה כולה עאכ"ו ונקיתי מפשע רב אמר לפניו רבש"ע מחול לי על אותו עון כולו אמר כבר עתיד שלמה בך לומר בחכמתו ויהיחיה לא איש אש חברו ובגדיו לא תשרפנה אם יהלך איש על הגחלים ורגליו לא תכוינה בן הבא על אשת רעהו לא ינקה כל הנוגע בה א"ל כל הכי נטרד ההוא גברא א"ל קבל עלך יסורין קבל עליו אמר רב יהודה אמר רב ששה חדשים נצטרע דוד ונסתלקה הימנו שכינה ופירשו ממנו סנהדרין נצטרע דכתיב 'תחטאני באזוב ואמחר חכבסני ומשלג אלבין נסתלקה הימנו שכינה דכתיב 'השיבה לי ששון ישעך ורוח נדיבה תסמכני ופירשו ממנו סנהדרין דכתיב 'תשובו לי ראיך וגו' ששה חדשים מנלן דכתיב 'והימים אשר מלך דוד על ישראל ארבעים שנה בחברון